

Sygn. akt I C 1891/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Piotr Królikowski

Protokolant: stażysta Kamila Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2023 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. P. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę odszkodowania, zadośćuczynienia oraz o rentę

zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki A. P. (1) kwotę 109.000,00 zł (sto dziewięć tysięcy złotych 00/100) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 59.000,00 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy złotych 00/100) od dnia 13 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 50.000,00 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) od dnia 23 maja 2022 roku do dnia zapłaty;

zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki A. P. (1) rentę w kwocie po 1.000 zł (tysiąc złotych 00/100) miesięcznie, płatną do rąk przedstawicielki ustawowej H. P., do 5 dnia każdego bieżącego miesiąca z góry, poczynając od 8 maja 2019 roku, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia płatności którejkolwiek z rat;

w pozostałym zakresie powództwo oddala;

stwierdza, iż powódka A. P. (1) winna ponieść koszty postępowania w 56 % zaś pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w 44% - pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

sędzia Piotr Królikowski

Sygn. I C 1891/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 maja 2019 r. (data stempla pocztowego) H. P. oraz małoletnia A. P., reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego H. P., wniosły o:

zasądzenie od pozwanej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (obecnie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) na rzecz H. P. kwoty 200 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 13 października 2018 r. do dnia zapłaty;

zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniej A. P. (1) kwoty 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 października 2018 r. do dnia zapłaty;

zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki H. P. kwoty 46 036,80 (...) tytułem odszkodowania za poniesione koszty związane z pogrzebem zmarłego V. P. oraz koszty związane z transportem jego ciała na Ukrainę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 października 2018 r. do dnia zapłaty;

zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki H. P. kwoty 58 751,82 zł tytułem odszkodowania za kwoty związane z pobytem małoletniej powódki w Szpitalu Dziecięcym (...) Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w okresie od dnia 13 listopada do 4 grudnia 2018 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 października 2018 r. do dnia zapłaty;

zasądzenie od pozwanej na rzecz H. P. renty alimentacyjnej w wysokości 1 000 zł miesięcznie płatnej od dnia 9 maja 2019 r. do dnia 5 każdego bieżącego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku zwłoki w płatności każdej z rat;

zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniej A. P. (1) renty alimentacyjnej w wysokości 1 000 zł miesięcznie płatnej od dnia 9 maja 2019 r. do dnia 5 każdego bieżącego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku zwłoki w płatności każdej z rat.

Ponadto powódki wniosły o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu H. P. wskazała, że w dniu 8 lipca 2018 r. w miejscowości D. doszło do wypadku drogowego, na skutek którego śmierć na miejscu poniósł jej mąż, V. P.. Zgłoszenie szkody zostało wysłane ubezpieczycielowi w dniu 7 września 2018 r., a odebrane w dniu 12 września 2018 r. Powódka zarzuciła, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: ustawa ubezpieczeniowa), zakład ubezpieczeń powinien wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie. Datą wymagalności roszczenia jest dzień następujący po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody, a zatem 13 października 2018 r. Powódka podniosła, że małżonkowie wraz z małoletnią córką od pewnego czasu przebywali razem w Polsce. Zmarły utrzymywał rodzinę, a powódka zajmowała się opieką i wychowaniem dziecka. Śmierć męża powódki zupełnie zmieniła życie rodzinne. Jako podstawę odpowiedzialności pozwanej wskazano art. 822 k.c. oraz art. 9 ust. 1 i 2 ustawy ubezpieczeniowej, wskazując, że kierujący pojazdem R. (...) sprawca zdarzenia zawarł umowę ubezpieczenia z pozwaną.

Jako podstawę roszczenia wskazano art. 446 § 1, § 2 i § 4 k.c. Powódka H. P. poniosła bowiem koszty transportu ciała V. P. na Ukrainę w wysokości 46 036,80 UAH, tj. 6.555,64 zł oraz koszty leczenia i pobytu małoletniej A. P. w szpitalu, tj. 58 751,82 zł. Małoletnia powódka od dnia 13 listopada 2018 r. do 4 grudnia 2018 r. przebywała w Szpitalu Dziecięcym (...) Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w W. na skutek choroby po śmierci ojca. Powódka H. P. nie była w stanie podjąć pracy, bowiem musiała na co dzień zajmować się małym dzieckiem. Jedynym żywicielem rodziny, a zarazem osobą, która podlega ubezpieczeniom społecznym był zmarły V. P.. Jego nagła śmierć spowodowała, że rodzina pozostała bez środków do życia. Z uwagi na brak ubezpieczenia, placówka medyczna wystawiła fakturę za leczenie małoletniej powódki, którą H. P. powinna zapłacić. Ponadto powódka wskazała, że bardzo przeżyła śmierć męża, bierze leki uspokajające, ma problemy z ciśnieniem, nie może pogodzić się z utratą męża. Nagła jego śmierć stanowi dla powódki przeżycie traumatyczne, tym bardziej, że nastąpiła krótko po zawarciu związku małżeńskiego. Obecnie powódce pomaga rodzina zmarłego męża, z którą tymczasowo mieszka.

Odnosząc się do roszczenia małoletniej A. P. (1) wskazano, że w chwili śmierci ojca miała ona niespełna dwa lata. Często, gdy płakała wołała tatę, którego już nie było. Małoletnia straciła możliwość dorastania w obecności ojca, otrzymania jego wsparcia w podejmowaniu ważnych decyzji w życiu dorastającego człowieka.

Wobec powyższego wskazano, że kwoty w wysokości 200 000 i 100 000 zł zadośćuczynienia dla powódek mogą spełnić swoją funkcję kompensacyjną.

Odnośnie renty alimentacyjnej wskazano, że zmarły był zatrudniony na pół etatu w Hurtowni (...) z siedzibą w Z. na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem w wysokości (...) zł brutto miesięcznie. Ponadto wykonywał też inne prace dorywcze, łącznie osiągając dochód (...) zł netto miesięcznie. H. P. nie pracowała i nadal nie pracuje, ponieważ zajmuje się wychowywaniem córki. Koszty utrzymania H. P. wynoszą około 1 000 zł miesięcznie, podobnie jak koszty utrzymania małoletniej A. P. (1).

Wskazano także, że termin wypłaty odszkodowania, w związku ze zgłoszeniem szkody ubezpieczycielowi upłynął w dniu 12 października 2018 r., wobec tego powódki dochodzą pozwem ustawowych odsetek za opóźnienie od kwot po 100 000 zł dla każdej z nich od dnia 13 października 2018 r. (pозew – k. 3-9).

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 września 2020 r. (data stempla pocztowego) pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła zarzut spełnienie świadczenia w części, tj. w zakresie kwoty 46 036,80 UAH tytułem odszkodowania za koszty pogrzebu. Ponadto wniosła o zasądzenie od powódek na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów wniesienia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazano, że bezspornym jest, że w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 8 lipca 2018 r. zmarł V. P., mąż powódki H. P. oraz ojciec małoletniej powódki A. P. (1). Przyznano, że pozwana, jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych ponosi odpowiedzialność gwarancyjną za skutki tego zdarzenia w granicach odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku. W toku postępowania likwidacyjnego pozwana wypłaciła na rzecz H. P. kwotę 45 379,70 zł, w tym kwotę 38 000 zł, tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 7 379,70 zł tytułem kosztów pogrzebu, natomiast na rzecz A. P. (1) pozwana wypłaciła 41 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Wskazano, że koszty pogrzebu zostały uznane przez pozwaną w pełnej wysokości, zgodnie z decyzją z dnia 2 stycznia 2020 r., a płatność została zrealizowana dnia 3 stycznia 2020 r. przelewem na rachunek bankowy powódki.

Odnosząc się do kosztów hospitalizacji A. P. (1), wskazano, że powódka faktycznie tych kosztów nie poniosła, a szpital złożył pozew przeciwko H. P. o zapłatę należnej kwoty 58 751,82 zł. Sprawa w tym przedmiocie toczy przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe, pod sygn. akt I C 1782/19. (...) S.A. w W. została dopozwana w tej sprawie, wobec tego w stosunku do pozwanej toczą się równolegle dwie sprawy dotyczące tej samej należności. Wskazano, że powódka podnosi, że gdyby nie śmierć ojca, mogłaby nadal liczyć na pokrycie kosztów leczenia z ubezpieczenia ojca, podczas gdy od jego śmierci do momentu przyjęcia w szpitalu minęły ponad 4 miesiące. Pozwana wskazała, że wobec tego nie ma podstaw do tego, aby traktować śmierć ojca jako przyczynę braku jej ubezpieczenia zdrowotnego, zaznaczając, że to matka małoletniej nie zapewniła córce stosownego ubezpieczenia. Pozwana wskazała, że to na powódce ciążył obowiązek pokrycia kosztów leczenia, niezależny od odpowiedzialności innej osoby, bowiem choroba małoletniej nie powstała w wyniku wypadku ojca. Źródłem odpowiedzialności sprawcy wypadku komunikacyjnego jest czyn niedozwolony, który nie pozostawał w związku z chorobą małoletniej, a tym samym z koniecznością jej leczenia oraz brakiem ubezpieczenia. Co więcej wskazano, że koszt leczenia w przedmiotowej sprawie nie mieści się w granicach definicji szkody powstałej w związku z ruchem pojazdu, określonej w art. 34 ust. 1 ustawy ubezpieczeniowej, a ponadto obowiązek pokrywania kosztów leczenia ciąży na osobie, która korzysta z tych usług. Podniesiono, że uprawnionym do żądania odszkodowania jest tylko ten, kto bezpośrednio poniósł szkodę w następstwie wypadku komunikacyjnego, a wyjątek od tej zasady został określony w art. 446 k.c.

Odnośnie zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą ze śmierci osoby najbliższej, pozwana wskazała, że z uwagi na wyjątkowość art. 446 § 4 k.c. świadczenie zasądzone na podstawie tego przepisu powinno mieć umiarkowany charakter. W ocenie pozwanej przepis ten powinien mieć zastosowanie, gdy z okoliczności sprawy wynika, że „cierpienie moralne” pośrednio poszkodowanych ma istotnie znaczący rozmiar. Samo poczucie smutku i tęsknoty, będące naturalną reakcją na utratę osoby bliskiej, nie wystarczy do przyznania zadośćuczynienia, gdyż oznaczałoby to w istocie zapłatę za sam fakt śmierci osoby spokrewnionej. Pozwana wskazała, że w okolicznościach niniejszej sprawy żądanie powódek należy uznać za bezzasadne i nadmierne, a wypłacona dotychczas kwota zadośćuczynienia stanowi świadczenie odpowiednie względem doznanej krzywdy i z pewnością jest dla powódek ekonomicznie odczuwalne, nie

ma więc charakter symboliczny. Jednocześnie utrzymuje się w umiarkowanych granicach. Pozwana wskazała, że na ocenę żądania powódek wpływ ma ustalenie, czy powódki zamieszkują w Polsce, czy w Ukrainie. W przypadku zamieszkania w Ukrainie, należy uwzględnić niższy poziom życia i zamożności społeczeństwa ukraińskiego. Pozwana wskazała także na bezzasadność żądania odsetek od kwoty zadośćuczynienia, podając, że zapobieżeniem spadkowi wartości siły nabywczej pieniądza służy już samo określenie wysokości zadośćuczynienia w chwili wyrokowania przez Sąd i samo to spełnia funkcje, jakie miałyby realizować zasądzenie odsetek. Pozwana wskazała, że wykluczona jest zatem dopuszczalność dodatkowego zasądzania odsetek za czas przed wyrokowaniem, ponieważ świadczenie ustalone przez Sąd w pełni rekompensuje poniesioną szkodę ustaloną według stanu z chwili wydania wyroku. W ocenie pozwanej wcześniejsze naliczanie odsetek nie jest dopuszczalne, ponieważ do momentu wydania orzeczenia nie jest wiadomym nawet, czy świadczenie jest należne oraz jaka jest jego wysokość. Z uwagi na waloryzacyjny charakter, odsetki przysługują dopiero od daty wyroku.

Pozwana wskazała także, że roszczenie dotyczące renty alimentacyjnej na rzecz H. P. również nie zasługuje na uwzględnienie i zakwestionowała jej wysokość jako nieadekwatną do potrzeb powódki oraz możliwości zarobkowych zmarłego. Skuteczność tego roszczenia uzależniona jest od istnienia obowiązku alimentacyjnego po stronie zmarłego, jego możliwości zarobkowych i potrzeb uprawnionego. Pozwana wskazała, że pomiędzy małżonkami nie zachodzi ustawy obowiązek alimentacji. Podkreśliła, że renta odszkodowawcza przewidziana w art. 446 § 2 k.c. ma na celu wyrównanie szkody poniesionej przez śmierć osoby obowiązanej do alimentacji. Szkada taka nie występuje, jeżeli została pokryta w całości rentą z ubezpieczenia społecznego, którą otrzymuje osoba uprawniona do alimentacji ze strony zmarłego rodzica. Pozwana podkreśliła także, że brak zasadności zasądzenia renty wynika również z tego, że sytuacja materialna rodziny była trudna już przed śmiercią V. P., który, jako jedyna osoba utrzymująca rodzinę, osiągał miesięcznie dochód z tytułu umowy o pracę na czas określony w wymiarze 1/2 etatu w wysokości około (...) zł. Wobec tego roszczenie powódki nie zostało wykazane. Odnośnie natomiast żądania zasądzenia renty alimentacyjnej na rzecz małoletniej A. P., wskazano, że w sytuacji, gdy świadczeń dostarcza współzobowiązany małżonek lub osoba ustawowo zobowiązana do alimentacji w dalszej kolejności, a w niniejszej sprawie mogą to być matka małoletniej lub jej dziadkowie, to nie można mówić o szkodzie, skoro potrzeby małoletniej są lub mogą być zaspakajane w wykonaniu prawnego obowiązku (odpowiedź na pozew k. 69-77v.).

W piśmie z dnia 25 lutego 2022 r. (data stempla pocztowego) powódki dokonały modyfikacji pozwu w ten sposób, że w miejsce żądania o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki H. P. kwoty 58 751,82 zł tytułem odszkodowania za kwoty związane z pobytem małoletniej powódki w Szpitalu wniosły o zasądzenie na podstawie art. 446 § 3 k.c. od pozwanej na rzecz powódki A. P. (1) kwoty 58 751,82 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma zawierającego modyfikację powództwa do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie podtrzymało dotychczasowe stanowisko.

Uzasadniając modyfikację powództwa wskazano, że w wyniku ustalenia na mocy prawomocnego wyroku sądowego osoby odpowiedzialnej za zapłatę kosztów hospitalizacji małoletniej A. P. (1), to małoletnia jest osobą zobowiązaną do pokrycia kosztów leczenia szpitalnego. Jako datę wymagalności wskazano dzień doręczenia niniejszego pisma pozwanemu. Nie doszło do zmiany wartości przedmiotu sporu (modyfikacja powództwa k. 100-102).

W piśmie z 20 maja 2022 r. (data nadania w Urzędzie Pocztowym) pozwana podtrzymała w całości dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie powództwa w całości (odpowiedź na modyfikację powództwa k. 124-125).

W piśmie z dnia 28 października 2022 r. (data nadania w Urzędzie Pocztowym) pozwana poinformowała, że strony doszły do porozumienia w przedmiocie ugody dotyczącej powódki H. P. (pismo k. 128).

Na rozprawie w dniu 11 stycznia 2023 r. pomiędzy pozwaną (...) S.A. w W., a powódką H. P. została zawarta ugoda sądowa, na podstawie której pozwana zobowiązała się zapłacić na rzecz powódki H. P. kwoty 105 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 4 050 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika powódki. Powódka natomiast wyraziła zgodę na powyższe oraz oświadczyła, że wyczerpuje to wszelkie roszczenia (w tym rentowe) przysługujące jej wobec (...) S.A. w W. z tytułu odpowiedzialności cywilnej za skutki wypadku

komunikacyjnego z dnia 8 lipca 2018 r. Powódka zrzekła się i zobowiązała nie dochodzić żadnych dalej idących roszczeń wobec pozwanej związanych z przedmiotowym zdarzeniem, zwalniając go w całości z długu (protokół z dnia 11 stycznia 2023 r. k. 136, załącznik do protokołu z dnia 11 stycznia 2023 r. k. 137-138).

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie w zakresie powództwa wniesionego przez H. P. (postanowienie k. 139).

Pismem z dnia 28 czerwca 2023 r. (data stempla pocztowego) powódka A. P. (2) dokonała modyfikacji powództwa w ten sposób, że w stosunku do żądania z pkt. 2 pozwu z dnia 5 maja 2019 r., dokonała jego rozszerzenia o dodatkową kwotę 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 200 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie co do kwoty 100 000 zł od dnia 13 października 2018 r. do dnia zapłaty oraz co do kwoty 100 000 zł od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty. Wskazano, że datą wymagalności w zakresie rozszerzonego roszczenia jest dzień następujący po doręczeniu pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo. W pozostałym zakresie podtrzymano dotychczasowe stanowisko.

Uzasadniając rozszerzenie roszczenia stroną powodowa wskazała, że okoliczności ujawnione w toku przeprowadzania czynności dowodowych, przesłuchania świadków, przemawiają za tym, że kwota zadośćuczynienia powinna ulec zwiększeniu z uwagi na bardzo bliską, silną i trwałą więź łączącą rodzinę. Wskazano na duży rozmiar krzywdy i traumę powódki, które są skutkiem utraty ojca. Tragiczna i niespodziewana śmierć ojca w jednej chwili pozbawiła powódkę możliwości ponownego zobaczenia swojego taty. Małoletnia powódka musiała skorzystać z pomocy psychologa. Wspomnienie ojca nadal budzi w niej silne emocje. Powódka została pozbawiona możliwości dorastania w obecności ojca. Krzywda powódki jest tym większa, że zmarły był jedynym żywicielem rodziny. Wobec tego, w ocenie strony powodowej zadośćuczynienie w wysokości 100 000 zł jest kwotą rażąco zaniżoną. Stąd zasadne jest uwzględnienie żądania w zwiększonej kwocie, tj. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki A. P. kwoty łącznie 200 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (modyfikacja powództwa k. 169-172v.)

W odpowiedzi na modyfikację powództwa z dnia 5 października 2023 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) pozwana wskazała, że podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc oddalenie powództwa w całości (pismo procesowe k. 216-218).

Do czasu zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie (protokół k. 226-226v).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 lipca 2018 r. w miejscowości D. doszło do wypadku drogowego, którego sprawcą była kierująca pojazdem marki R. (...) o nr rej. (...) P. J.. Sprawczyni wypadku posiadała polisę OC w (...) S.A. o nr (...). Na skutek wypadku śmierć na miejscu zdarzenia poniósł V. P., będący pasażerem pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...), którego kierowcą był jego brat, B. P..

V. P. w chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim zawartym w dniu 21 lutego 2015 r. z H. P.. Zmarły był ojcem urodzonej w dniu (...) A. P. (1). W dniu wypadku córka i żona V. P. przebywały w Ukrainie. Do Polski przyjechały po jego śmierci, gdzie przebywały rok i dwa miesiące. Następnie obie wróciły do Ukrainy. V. P. wyjechał do Polski w celach zarobkowych i do dnia śmierci pomagał finansowo rodzinie, przysyłał co miesiąc pieniądze żonie. Po jego śmierci, jego rodzice i jego brat pomagali finansowo H. P.. Obecnie H. P. wraz z córką mieszka w mieszkaniu kupionym przez rodzinę zmarłego męża w Ukrainie. Rodzice zmarłego przekazywali i nadal przekazują na utrzymanie wnuczki pieniądze, czy potrzebne produkty, wysyłając je do Ukrainy lub przekazując osobiście (dowód: kopia odpisu pełnego aktu zgonu k. 11-11v., karta zgonu k. 12, prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 14 czerwca 2019 r. k. 302-303 akt sprawy o sygn. II K 265/19, akt małżeństwa wraz z tłumaczeniem k. 18-19, akt urodzenia wraz z tłumaczeniem k. 20-21, zeznania świadków: B. P. k. 148-149, V. P. k. 149-150, V. P. k. 150-151, ponadto dowód z przesłuchania stron – H. P. w imieniu małoletniej A. P. k. 151v.-152v.).

V. P. był zatrudniony w Hurtowni (...) z siedzibą w Z., na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 18 kwietnia 2018 r. do dnia 14 września 2018 r. w wymiarze jedna druga etatu na stanowisku magazynier. V. P. otrzymywał wynagrodzenie w wysokości (...) zł miesięcznie brutto. W tym czasie otrzymał wynagrodzenie w wysokości: za kwiecień 2018 r. – (...)zł netto/ (...) brutto, za maj 2018 r. (...) zł netto/ (...) zł brutto, za czerwiec 2018 r. (...) zł netto/ (...) zł brutto. Od dnia 9 lipca 2018 r. V. P. został wyrejestrowany z ubezpieczeń w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w związku z zakończeniem stosunku pracy w wyniku śmierci (dowód: umowa o pracę k. 27-28, k. 195-96, zaświadczenie o zarobkach k. 29, świadectwo pracy k. 186-187, potwierdzenie wysyłki oświadczenia o wyrejestrowaniu k. 188-189v, zeznania świadków: B. P. k. 148-149, V. P. k. 149-150, V. P. k. 150-151, G. B. k. 180v-181).

Pismem z dnia 5 września 2018 r. pełnomocnik reprezentujący B. P., V. P., H. P. i małoletnią A. P. dokonał zgłoszenia szkody, wnosząc o wszczęcie postępowania w sprawie wypadku drogowego z dnia 8 lipca 2018 r., który miał miejsce w miejscowości D., w którym śmierć poniosła osoba bliska wnioskodawców V. P.. Pełnomocnik wniósł o wydanie decyzji w sprawie przyznania kwoty 200 000 zł na rzecz każdego z wnioskodawców tytułem zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią osoby bliskiej. Jednocześnie wniósł o zapłatę odszkodowania za koszty leczenia B. P. oraz o przyznanie renty żonie zmarłego H. P. oraz córce małoletniej A. P.. Pismo zostało doręczone ubezpieczycielowi w dniu 12 września 2018 r. (dowód: zgłoszenie szkody wraz z wnioskiem o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowania, o przyznanie renty k. 13-15, potwierdzenie nadania k. 16, wydruk elektronicznego śledzenia przesyłki k. 17-17v.).

Pismem z dnia 25 października 2018 r. (...) S.A. w W. poinformowała H. P., że przyznano jej świadczenie w kwocie 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę po śmierci osoby bliskiej. Poinformowano jednocześnie, że świadczenie stanowi kwotę bezsporną na poczet zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a sprawa będzie kontynuowana po uzyskaniu kopii akt sprawy karnej, w oparciu o które zostanie rozstrzygnięta kwestia odpowiedzialności za powstanie zdarzenia i jego skutki. Zastrzeżono prawo dochodzenia zwrotu wypłaconej kwoty w całości lub w części w wypadku ujawnienia okoliczności uzasadniających wykluczenie lub o ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela (dowód: pismo k. 30-30v.).

A. P. (1) była hospitalizowana w Oddziale Intensywnej Terapii Szpitala Dziecięcego (...)w dniach 13 listopada – 4 grudnia 2018 r., a następnie w dniach 4 grudnia – 19 grudnia 2018 r. w Oddziale Pediatrii tego szpitala. Na podstawie art. 50 ust. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, wobec braku prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, została obciążana kosztami udzielonego jej świadczenia w wysokości 58 751,82 zł. Pismem z dnia 20 grudnia 2018 r. pełnomocnik H. P. poinformował ubezpieczyciela, że małoletnia A. P. (1) ciężko zachorowała i przebywa w szpitalu. Wskazał, że H. P. i jej córka pozostają bez środków do życia, jedynym żywicielem rodziny i osobą ubezpieczoną był zmarły V. P.. Z uwagi na brak ubezpieczenia szpital wystawił fakturę VAT na kwotę 58 751,82 zł tytułem hospitalizacji małoletniej. Wskazał, że fakt braku ubezpieczenia należy oceniać jako szkodę w rozumieniu art. 444 k.c., za którą odpowiedzialność ponosi ubezpieczyciel sprawcy wypadku, wobec tego wniósł o wypłatę odszkodowania w wysokości wskazanej na fakturze. A. P. (1) nie dokonała zapłaty, wobec tego przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie toczyło się postępowanie z powództwa Szpitala Dziecięcego(...) w W. przeciwko A. P. (1) o zapłatę powyższej kwoty. Do udziału w sprawie w charakterze pozwanego został wezwany ubezpieczyciel sprawcy wypadku drogowego - (...) S.A. z siedzibą w W. (poprzednio: (...) S.A. w W.). Wyrokiem z dnia 12 października 2021 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie w sprawie o sygn. akt I C 1782/19 zasądził od pozwanej A. P. (1) na rzecz strony powodowej Szpitala Dziecięcego (...)Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej kwotę 58 751,82 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 listopada 2019 r. do dnia zapłaty (dowód: pismo k. 24-24v, potwierdzenie nadania k. 25, faktura VAT nr (...) k. 26, pozew o zapłatę k. 1-4 akt sprawy o sygn. I C 1782/19, prawomocny wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe z dnia 12 października 2021 r., k. 135 akt sprawy o sygn. I C 1782/19).

W toku postępowania likwidacyjnego (...) S.A. w W. wydało w dniu 2 stycznia 2020 r. decyzję w przedmiocie przyznania A. P. zadośćuczynienia za krzywdę po śmierci osoby bliskiej w łącznej wysokości 41 000 zł. Z uwzględnieniem wypłaconej wcześniej bezspornej kwoty 5 000 zł, Towarzystwo (...) wypłaciło pozostałą kwotę 36

000 zł w dniu 1 marca 2020 r. (dowód: decyzja z dnia 2 stycznia 2020 r. oraz potwierdzenie wykonania przelewu w aktach szkody, płyta CD koperta k. 68).

H. P. otrzymuje w Ukrainie państwową pomoc społeczną dla dziecka A. P. (1), przyznaną od dnia 9 lipca 2018 r. do 28 listopada 2034 r. H. P. dostaje na dziecko około 2 200 UAH miesięcznie, wydaje nie mniej niż 2 500 UAHn miesięcznie na utrzymanie, wyżywienie i opłacenie przedszkola dziecka (dowód: zaświadczenie wraz z tłumaczeniem k. 103-105, ponadto dowód z przesłuchania stron – H. P. w imieniu małoletniej A. P. k. 151v.-152v.).

A. P. (1) nadal silnie przeżywa śmierć ojca, reaguje płaczem na wspomnienie o nim. Mimo tego, że chwili śmierci ojca miała niespełna dwa lata, miała z nim dobry kontakt i jego śmierć stanowi dla niej wielką stratę (dowód: z zeznań świadka V. P. k. 150-151, ponadto dowód z przesłuchania stron – H. P. w imieniu małoletniej A. P. k. 151-152v.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, złożonych do akt niniejszej sprawy, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Sąd uznał, że nie wymagają również dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości, oraz gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

Sąd ocenił wiarygodność i moc zebranych dowodów według własnego przekonania uwzględniając zasady logicznego rozumowania wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 233 § 1 k.p.c.).

Sąd dokonał ustaleń faktycznych również na podstawie zeznań świadków B. P., V. P., V. P. oraz G. B. przyznając im walor wiarygodności w przeważającym zakresie. Zeznania świadków były jasne, spójne i logiczne, w przeważającym stopniu korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie i wzajemnie się uzupełniają.

Sąd poczynił swoje ustalenia także w oparciu o zeznania przesłuchanych w toku postępowania stron, z ograniczeniem do strony powodowej, nadając tym zeznaniom walor pełnowartościowego materiału dowodowego. Sąd w przeważającym zakresie dał również wiarę zeznaniom H. P., zeznającej w imieniu małoletniej, w szczególności w zakresie osiąganego przez zmarłego męża dochodu. Przyjąć bowiem należało, że istotnie V. P. podczas pobytu w Polsce, w sytuacji kiedy wykazane zostało jego zatrudnienie jedynie na pół etatu, osiągał również inny, nieewidencjonowany dochód. Oczywistym jest, że w przypadku emigracji zarobkowej jaka niewątpliwie zachodziła w przypadku zmarłego, okoliczność, że był on wstanie regularnie przysyłać rodzinie pozostającej w Ukrainie pieniądze, nie pozwala na przyjęcie, że przebywał on w Polsce pracując i osiągając dochód wykazany wyłącznie z wymiaru zatrudnienia w Hurtowni (...) z siedzibą w Z.. Kwota ta nie wystarczyłaby mu na samodzielne utrzymanie, nie mówiąc o osiągnięciu celu emigracji zarobkowej. Tym samym należało dać wiarę zeznaniom H. P. w zakresie dochodu osiąganego przez zmarłego męża, co zostało również potwierdzone w zeznaniach świadków.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Bezsporna w niniejszej sprawie była kwestia odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela za skutki spowodowane przez sprawcę wypadku z dnia 8 lipca 2018 r. Spór między stronami wymagał natomiast rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności, czy wszystkie ze wskazanym w pozwie roszczeń mieszczą się w zakresie tej odpowiedzialności, a także ustalenia adekwatnej dla rozmiaru krzywdy małoletniej powódki wysokości zadośćuczynienia, w szczególności czy powódce należy się żądanie w ramach niniejszego procesu kwoty pieniężnej ponad kwotę otrzymaną już od pozwanej w ramach postępowania likwidacyjnego.

Zgodnie z art. 822 § 1, 2 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem

przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Podobnie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: ustawa ubezpieczeniowa), stanowi, że poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 ustawy ubezpieczeniowej, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodą, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Wskazać należy, że pozwany, jako ubezpieczyciel odpowiada za szkodę, za którą odpowiedzialność ponosi sprawca wypadku komunikacyjnego z dnia 8 lipca 2018 r., który poruszał się pojazdem mechanicznym i był ubezpieczony u pozwanej, a w wyniku którego to wypadku doszło do śmierci ojca powódki. Odpowiedzialność pozwanego wynika z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Sąd w przedmiotowej sprawie związany był prawomocnym orzeczeniem z dnia 14 czerwca 2019 r., zapadłym przed Sądem Rejonowym w Pruszkowie w sprawie karnej toczącej się pod sygn. akt II K 265/19. Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydane w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Uznanie za winnego i skazanie sprawcy wypadku przesądza o jego odpowiedzialności za następstwa czynu niedozwolonego, a zatem także o odpowiedzialności jego ubezpieczyciela w zakresie objętym umową ubezpieczeniową. Ponadto, ubezpieczyciel przyznając powódce część żądanej szkody, co do zasady uznał swoją odpowiedzialność.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia w związku z krzywdą doznaną przez powódkę w związku ze śmiercią ojca, wskazać należy, że zasługiwało ono na częściowe uwzględnienie. Podstawę prawną rozstrzygnięcia w tym zakresie stanowi art. 446 § 4 k.c., zgodnie z którym, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten zakłada możliwość przyznania rekompensaty za krzywdę wywołaną nieodwracalną utratą osoby bliskiej, z którą łączyły stronę dochodzącą takiego zadośćuczynienia więzi rodzinne. Należy pamiętać, że podstawową funkcją zadośćuczynienia jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, wszelkie ujemne uczucia, cierpienia i przeżycia psychiczne. Nie jest zasadne dążenie do obniżenia zadośćuczynienia powódce z uwagi na niższą stopę życiową społeczeństwa w Ukrainie, gdzie powódka mieszka. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 listopada 2014 r., sygn. akt IV CSK 112/14 rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny poszkodowanego. Jednak przesłanka przeciętnej stopy życiowej, która obiektywnie systematycznie wzrasta, nie może pozbawić zadośćuczynienia funkcji kompensacyjnej i eliminować innych istotniejszych czynników kształtujących jego rozmiar, ma charakter tylko uzupełniający.

Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Suma zadośćuczynienia powinna wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć, aby przynajmniej częściowo została przywrócona równowaga zachwiana na skutek zdarzenia będącego czynem niedozwolonym. Należy zauważyć, że nagła śmierć osoby młodej (V. P. w chwili śmierci miał 22 lata), przez krótki dopiero okres pozostającej w związku małżeńskim i będącym ojcem małego dziecka jest dla najbliższych zdarzeniem, z którym ciężko się pogodzić. Proces zrozumienia i pogodzenia się z tym faktem jest szczególnie trudny dla małego dziecka, jakim w chwili zdarzenia była powódka (niespełna 2 lata), któremu trudno jest wyjaśnić co się stało. Obiektywnie krzywda dziecka, które już na zawsze zostało pozbawione obecności ojca, szansa dorastania przy nim, jest jedną z najdotkliwszych, jakich można doznać. Małoletnia powódka miała dobry i stały kontakt z ojcem, który interesował się córką. Co więcej był on jedynym żywicielem rodziny i to na nim spoczywał obowiązek utrzymania córki. Jego śmierć była silnym przeżyciem emocjonalnym, ale także spowodowała diametralną zmianę w życiu powódki, która w jednej chwili pozbawiona została wsparcia zarówno emocjonalnego, jak i finansowego. Nie

jest istotne twierdzenie, że sytuacja finansowa rodziny nie była dobra również przed śmiercią V. P.. Zadośćuczynienie nie stanowi ekwiwalentu straty finansowej, jest świadczeniem mającym naprawić krzywdę.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu co do zasady roszczenie powódki było zasadne. Dokonując analizy sprawy, Sąd doszedł do przekonania, że rozmiary ujemnych następstw natury niemajątkowej na skutek śmierci ojca jako osoby najbliższej powódki są bardzo znaczne. Dokonując oceny jaka suma powinna stanowić zadośćuczynienie za doznaną krzywdę Sąd wziął pod uwagę rodzaj i stopień nasilenia cierpienia powódki i konsekwencje, jakie śmierć V. P. spowodowała w jej życiu. Zrealizowane zostały wszystkie przesłanki uzasadniające zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki A. P. (1) kwoty zadośćuczynienia przewyższającej tę, która została już przyznana w toku postępowania likwidacyjnego, jednak nie w pełnej żądanej wysokości. Pamiętać należy, że zadośćuczynienie ma wyrównać stratę i pomóc bliskim dostosować się do nowej rzeczywistości. Powódka ostatecznie dochodziła kwoty 200 000 zł tytułem zadośćuczynienia. W ocenie Sądu adekwatną dla rozmiaru krzywdy, spełniającą funkcję kompensacyjną i jednocześnie nie nadmierną jest kwota 150 000 zł. Należało przy tym uwzględnić kwotę przyznaną uprzednio przez ubezpieczyciela, tj. 41.000 zł i o tę kwotę pomniejszyć przyznaną kwotę zadośćuczynienia. Tym samym zasądzeniu na rzecz powódki A. P. (1) podlegała z tego tytułu kwota 109 000 zł. W ocenie Sądu tylko takie rozstrzygnięcie pozwala na osiągnięcie celu zadośćuczynienia, czyli zrekomensowanie powódce uszczerbku o charakterze niemajątkowym.

Odnośnie odsetek od kwoty żądanej z tytułu zadośćuczynienia, jako podstawę należy wskazać art. 481 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może domagać się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Stosownie do treści art. 14 ust. 1 ustawy ubezpieczeniowej, Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Podobnie, zgodnie z art. 817 § 1 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Kierując się treścią tych przepisów Sąd uznał, że bezskuteczny upływ 30 dni od momentu zgłoszenia pozwanemu ubezpieczycielowi szkody otwiera prawo żądania odsetek od tej części roszczeń, które zostały sprecyzowane i ostatecznie okazały się usprawiedliwione. W tym zakresie należy wskazać, że powódka pismem doręczonym pozwanemu w dniu 12 września 2018 r., dokonała zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi sprawcy wypadku, w toku likwidacji szkody zażądała zapłaty tytułem zadośćuczynienia kwoty 200 000 zł. Jednocześnie zgodnie z żądaniem pozwu, a także kolejnym pismem modyfikującym powództwo powódka wносиła o zasądzenie ustawowych odsetek za opóźnienie od kwoty 100 000 zł od dnia 13 października 2018 r., tj. dnia następującego po dniu upływu 30 dni od zawiadomienia. Ostatecznie ubezpieczyciel wypłacił powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 41.000 zł. Wobec tego, w ocenie Sądu odsetki przysługują powódce od kwoty 100 000 zł pomniejszonej o kwotę wypłaconą, tj. od kwoty 59 000 zł od dnia 13 października 2018 r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu. Odnośnie natomiast dalszej kwoty zadośćuczynienia, tj. kolejnych 50 000 zł, w ocenie Sądu zasadnym było przyznanie odsetek od tej kwoty od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo, zgodnie z żądaniem strony powodowej, tj. od dnia 23 maja 2020 r. do dnia zapłaty.

Przechodząc do roszczenia o zasądzenie renty alimentacyjnej, wskazać należy, że zgodnie z art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Renta ma charakter odszkodowawczy, stanowi wynagrodzenie straty, jakiej doznała osoba uprawniona do alimentacji przez niemożność uzyskania świadczenia zezwalającego na zaspokojenie jej wszystkich potrzeb. Skuteczne domaganie się zasądzenia renty jest uzależnione od istnienia obowiązku alimentacyjnego po stronie osób zmarłych. Zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Zgodnie natomiast z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Art. 129 § 1 k.r.o. stanowi z kolei, że obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku

zstępnych lub wstępnych – obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. W realiach niniejszej sprawy wskazać należy, że ojciec małoletniej powódki był osobą, na której ciążył ustawowy obowiązek alimentacyjny. Określenie wysokości należnego uprawnionemu świadczenia uwzględniać powinno kwotę, jaką zobowiązany alimentowałby go oraz otrzymywaną od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rentę rodzinną. Przy ustaleniu zakresu zobowiązania zmarłego, który był obciążony obowiązkiem alimentacyjnym, sąd musi dokonać oceny nie tylko rzeczywiście uzyskiwanych przez niego dochodów, ale i jego możliwości zarobkowych. Wyznaczenie tych możliwości powinno być oparte na realnych podstawach, przemawiających za tym, że z dużym stopniem prawdopodobieństwa zmarły osiągnąłby oznaczone dochody (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 702/09, Lex nr 688668). W rozpoznawanej sprawie powódka dysponuje na zaspokojenie potrzeb sumą około 2 200 hrywien ukraińskich, przyznaną jej od dnia 9 lipca 2018 r. do 28 listopada 2034 r. jako państwowa pomoc społeczna dla dziecka po śmierci ojca. Kwota ta odpowiada w przybliżeniu 250 zł polskim (254,54 zł zgodnie z kursem walut NBP z dnia 17 października 2023 r.). W pozostałym zakresie powódka zdana jest na pomoc dalszej rodziny, tj. dziadków, bowiem jej matka, zobowiązana do alimentów w tym samym stopniu co zmarły ojciec, zgodnie z jej oświadczeniem, pozostaje bez zatrudnienia. Biorąc pod uwagę stosunki rodzinne w Ukrainie i rodzinie zmarłego taki sposób organizacji życia rodzinnego jest zrozumiały i nie sposób wymagać jego zmiany od matki powódki z uwagi na wypadek za który odpowiada pozwana, gdyż byłoby to w istocie przerzucenie na nią skutków wypadków za które odpowiada pozwana.

Zeznająca w imieniu małoletniej powódki H. P. wskazała, że na utrzymanie dziecka potrzebuje miesięcznie minimum 2 500 hrywien, zatem kwota przyznana jako pomoc państwowa nie jest wystarczająca, potrzeby małoletniej powódki nie mogą być zaspokojone. Odnośnie natomiast możliwości zarobkowych zmarłego wskazać należy, że z załączonej do akt dokumentacji wynika, że V. P. był zatrudniony na pół etatu, na umowę na czas określony, tj. do 14 września 2018 r. W trakcie tego zatrudnienia osiągnął dochód netto (...) w kwietniu 2018 r., (...) zł w maju 2018 r., (...) zł w czerwcu 2018 r. Zeznający w sprawie świadkowie oraz H. P. wskazywali, że zmarły osiągał faktyczny dochód w granicach(...) zł. Należało uznać te twierdzenia za wykazane. Skoro V. P. był jedyną osobą utrzymującą rodzinę i regularnie przysyłał jej pieniądze zarobione w Polsce, to oczywistym zdaje się, że wyłącznie wykazany dowodami z dokumentów osiągnany dochód nie byłby wystarczający do spełnienia tej roli. Zmarły musiał zatem osiągać inny, nieewidencjonowany dochód, pozwalający rodzinie na taki podział ról, aby matka małoletniej skupiła się na opiece nad córką i nie podejmowała pracy zarobkowej. Bez wątplenia zatem w niniejszej sprawie konieczne jest naprawienie szkody, polegającej na tym, że uprawniona do alimentów powódka nie może ich uzyskać wobec śmierci zobowiązanego. Mieć jednak należy na uwadze, że zasądzona na podstawie art. 446 § 2 k.c. renta nie może być wyższa od kwoty, którą zmarły byłby zobowiązany świadczyć z tytułu obowiązku alimentacyjnego. Oceniając zarobki pozwanego i ich kształt obecny należy uwzględnić okoliczność stałego podnoszenia w Polsce płacy minimalnej, której ułamek stanowiły jego dochody. Skoro w ocenie Sądu zostało w sprawie uprawdopodobnione, jaki zmarły osiągałby dochód, to za zasadne należało uznać zasądzenie renty w wysokości 1 000 zł miesięcznie na rzecz małoletniej powódki.

Kolejno, odnosząc się do żądania zasądzenia odszkodowania w wysokości 58 751,82 zł, związanego z pobytem małoletniej powódki w Szpitalu Dziecięcym (...) Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej, którego podstawy powódka upatruje w art. 446 § 3 k.c. wskazać należy, że żądanie to nie jest zasadne. Zgodnie z treścią tego przepisu Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Przepis ten normuje roszczenie o naprawienie szkody majątkowej wyrządzonej nie bezpośrednio przez śmierć poszkodowanego, lecz przez znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej najbliższego członka rodziny wywołane tą śmiercią. Są to szkody majątkowe często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia. Pogorszenie sytuacji życiowej zachodzi zarówno wtedy, gdy szkody spowodowanej przez śmierć osoby najbliższej mają w pewnym stopniu charakter materialny, wykraczający poza zakres art. 446 § 1 i 2 k.c., jak i wtedy, gdy szkody te takiego charakteru nie mają, lecz polegają na obiektywnym pogorszeniu pozycji życiowej danej osoby w świecie zewnętrznym. Znaczne pogorszenie sytuacji może polegać przykładowo na braku świadczeń materialnych, braku pomocy w wychowaniu dzieci i niezbędnej dla nich opieki ze strony ojca, czego przez jego śmierć zostały pozbawione, rozstrój zdrowia spowodowany wstrząsem psychicznym na skutek śmierci osoby najbliższej. Zauważyć należy, że odszkodowanie to ma szczególny charakter, polegający na dążeniu do naprawienia szkody majątkowej, która jest ściśle związana z krzywdą niemajątkową, a ponadto obie postacie tych szkód wzajemnie negatywnie na

siebie oddziałują, skutkując znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej. Ocena pogorszenia tej sytuacji i stopnia tego pogorszenia powinna być prowadzona w oparciu o analizę położenia w jaki znalazła się osoba uprawniona z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, które mają wpływ na jej warunki życiowe, wiek, stopień samodzielności życiowej, stosunki rodzinne i majątkowe, warunki wychowawcze oraz przeprowadzenie porównania z sytuacją, w jakiej znalazłby się uprawniony, gdyby nie śmierć osoby bliskiej. Odszkodowanie to jest stosowne, gdy stanowi środek wyrównania takich szkód majątkowych, które nie ulegają naprawieniu na innych podstawach, zwłaszcza przez zasądzenie renty.

W niniejszej sprawie Sąd nie miał wątpliwości, że doszło do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powódki. Chodzi nie tylko o zmiany ekonomiczne, co zostało już poruszone w treści uzasadnienia, ale także inne, mające charakter trwałych zmian. Powódka została pozbawiona opieki ojca, korzystania z wzorców jego postępowania, pomocy w nauce, oparcia, dorastania w pełnej rodzinie. Kwestie te zostały uwzględnione w zadośćuczynieniu i rencie zasądzonych na jej rzecz. W ocenie Sądu jednak obowiązek zapłaty dochodzonej kwoty nie powstał na skutek zdarzenia z dnia 8 lipca 2018 r., brak jest związku pomiędzy nieposiadaniem przez powódkę ubezpieczenia, a pogorszeniem jej sytuacji życiowej na skutek śmierci ojca. Należy wskazać, że małoletnia trafiła do szpitala w dniu 13 listopada 2018 r., a zatem po upływie ponad czterech miesięcy od wypadku. W międzyczasie powódka była w Ukrainie i wjechała do Polski bez ubezpieczenia. Nie jest wobec tego uzasadnione twierdzenie, że obowiązek zapłaty w związku z pobytym w szpitalu powstał w wyniku utraty osoby najbliższej. Okres jaki upłynął od wypadku był w ocenie Sądu wystarczający do zapewnienia powódce ubezpieczenia przez innych członków rodziny. Zauważyć też można, że podstawą ubezpieczenia zmarłego była umowa o pracę, która była zawarta do dnia 14 września 2018 r., a nie zostało uprawdopodobnione, że po upływie okresu zatrudnienia, zmarły kontynuowałby ten stosunek pracy. Co więcej, o braku odpowiedzialności ubezpieczyciela za zobowiązanie powódki przesądził już Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w wyroku z dnia 12 października 2021 r., sygn. akt I C 1782/19, w którym to powództwo o zapłatę zostało w stosunku do pozwanej oddalone. Mając to na uwadze, powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Tym samym ustalić należało, że powódka A. P. (2) winna ponieść koszty postępowania w 56%

(tj. w zakresie w jakim powódka nie utrzymała się ze swoim żądaniem – roszczeniem oddalonym w wysokości 91 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 58 751,82 zł tytułem odszkodowania), zaś pozwana powinna ponieść koszty postępowania w pozostałych 44%, stosownie do wysokości zasądzonych łącznie kwot. Sąd na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.